

Škody na kmenech stromů nejsou „maličkosti“

Škody na kmeni způsobené abiotickými stresory se stávají čím dál častěji limitujícími faktory pro stromy na exponovaných plochách, ke kterým mimo jiné patří i osazované plochy u silnic či zpevněné plochy center měst. Jak poznáme korní spálu a mrazovou kýlu a proč v posledních letech dochází ke zvýšenému výskytu těchto poškození?

Zdá se to být absurdní chránit stromy před slunečním zářením. Strom se přirozeně chrání sám už jen stínem poskytovaným vlastní korunou. Za normálních okolností je strom v lese chráněn okolním porostem. Pro stromy vysazované u silnic to však neplatí, zde je slunce považováno za negativní faktor. Mladé stromky musí bojovat s nepříznivými podmínkami na stanovišti a nedostatečným zásobováním živinami i vodou. K tomu se přidává stále intenzivnější působení slunečního záření na strom, jehož kmen je z důvodu zajištění podchodné a podjezdné výšky neustále odvětčován. Ne bez důvodu tvoří volně stojící strom větvení sahající téměř k zemi, což stromu vysazenému u vozovky či v aleji není umožněno. Mimo to je vědecky dokázáno, že jednotlivé druhy stromů jsou rozdílně náchylné k poškození kmenů způsobenému povětrnostními vlivy.

Když chybí ochranné prostředí školky

Příčinou častého výskytu poškození kmene na konečném stanovišti je náhlá změna prostředí, přesun ze školky do cílové lokality. Mladý stromek je ze školky hýčkaný, jeho citlivý kmen byl před intenzivním slunečním zářením a kolísajícími změnami teplot chráněn okolní výsadbou. Na stanovišti u vozovky je vystaven nemilosrdnému působení slunce a mrazu. V nejhorších případech může nechráněný povrch kmene dosahovat teploty až 45 °C, a to je příliš mnoho pro citlivou kůru mladého stromu. Dříve se proto severní strana vysazeného stromu, která není tak adaptovaná na sluneční záření a je tudíž náchylnější k poškození, označovala tzv. „severním bodem“. Na výsadbové místo se pak stromky umísťovaly vůči světovým stranám stejně, jako rostly ve školce. Škodám způsobeným abiotickými stresory tak bylo zčásti zabráněno.

Korní spála je pro stromy nebezpečná

Poškození na kmeni způsobené slunečním zářením se začíná objevovat při náhlém oslunění a zahřátí kůry a projevuje se tvorbou nepravidelných prasklin na jižní nebo jihozápadní straně kmene. Praskliny se v následujících třech letech mohou roztáhnout na zřetelnou korní spálu. Typické poškození korní spálou, nekrotizující suchý podélný pruh, který je ve většině případů tmavší než okolní tkáň, se zpravidla rozezná až v pokročilém stádiu. Na rozdíl od mrazové kýly postupují trhliny způsobené spálou směrem nahoru i dolů a rozšiřují se častěji směrem ke koruně, v mnoha případech až po její nástup. Křeh-

ké části kůry drží na kmeni pevně a postupně odpadávají teprve po měsících nebo letech, takže obnažené dřevo je viditelné ještě dlouho od počátku poškození. Na poškozených místech nedochází k růstu kmene, což má za následek nerovnoměrný růst stromu. Důvodem nerovnoměrného růstu je poškození nebo dokonce zničení růstové vrstvy kambia. V těchto místech vznikají na základě rozdílných růstových podmínek tlaky na kmen, jejichž důsledkem jsou sekundární trhliny.

Škody způsobené mrazem

Typické poškození mrazem, mrazová kýla, je individuálně se vyskytující trhlina na jižní až jihozápadní straně kmene, která prochází osou stromu v různých délkách, nezačíná však u země a nezasahuje do kořenů.

Dalekosáhlé důsledky

Většina stromů silně postižených korní spálou špatně roste nebo předčasně odumírá. Stabilita stromu může být ovlivněna takovým způsobem, že se mladý stromek musí odstranit krátce po výsadbě, případně po uvolnění ze zápoje. Místa poškozená korní spálou nebo mrazovou kýlou představují otevřené dveře pro veškeré škodlivé organismy od dřevokazných hub po živočišné škůdce. Například klanolístka obecná (*Schizophyllum commune*) využívá těchto trhlín, aby se dostala dovnitř kmene a zapříčinila tak obávanou bílou hnilobu. Poškození kmene se nevyhýbají ani houby rodu *Nectria*, zejména pak rážovka šarlatová (*Nectria coccinea*). Jakmile se dřevokazná houba usadí, nemůže již strom napadené místo zcela uzavřít, následkem čehož hrozí nestabilita až případný pád stromu. U mladých stromků se slabou kompartmentalizací, například u kaštanu nebo břízy, se poškozené zbarvené části dřeva protahují jako klín směrem do středu kmene.

Důsledky nejsou patrné pouze na kmeni, na základě průřezu poškozeným kmenem je omezen i průtok mízy a dochází k nedostatečné výživě koruny stromu. Následkem jsou pak předčasná zbarvení a nekróza listů.

Ochranné nátěry na kmen chrání před teplotními výkyvy

Bílá ochranná nátěry na kmeny stromů jsou již dlouho známé především z ovocnářství a výsledky výzkumů prokazují jejich prospěšnost.

příklad aplikace ARBO-FLEXU
na vzrostlé stromy

příklad aplikace ARBO-FLEXU
ovocný sad

Sluneční záření se na bíle natřených kmenech ve větší míře odráží a nedochází tak k přehřívání. Předpokladem pro tento ochranný prvek je krycí síla a trvanlivost nátěru na kmeni po dobu minimálně pěti let. Důležité je, aby barva na kmeni držela i přes jeho nárůst a postupněbledla až do doby, kdy si strom na extrémní okolní podmínky zvykne.

Bílé nátěry se však nepoužívají pouze na mladé stromy. Svou ochranu mohou poskytnout i starším významným stromům, které byly uvolněny ze zápoje, nebo jejichž kmen či větve se vlivem poškození, či redukčního řezu koruny ocitly na přímém slunečním záření.

ARBO-FLEX ochranný nátěr na kmeney – proti abiotickým stresorům

Poškození kmene způsobené abiotickými stresory jsou hlavní příčinou ztrát mladých stromů. K zamezení těchto škod lze použít přípravek ARBO-FLEX, nyní ve vylepšeném složení s ochranou dobou až sedmi let. Pro maximalizaci ochranné doby přípravku je nutná správná aplikace ve třech jednoduchých krocích:

1. Důkladné a šetrné očištění kmene.
2. Aplikace základového nátěru LX60, který je třeba nechat zaschnout.
3. Aplikace přípravku ARBO-FLEX.

Takto ošetřený kmen nahradí 10 až 21 vápenných nátěrů, jejichž obnovení je nutné dvakrát během zimy, případně jednou v létě.

Použitím ARBO-FLEXu ochráníte kmen po dobu sedmi let, což značně sníží pracovní náročnost oproti používaným jutovým pásům a rákosovým rohožím, které vyžadují častější údržbu.

Zkušenosti s používáním hodnotí čeští, němečtí i rakouští uživatelé pozitivně. V Rakousku se stalo běžnou praxí, že mladé stromky jsou natírány již ve školkách před expedicí, což při výsadbě opět sníží časovou náročnost.

ARBO-FLEX po více než 6 letech

RIDEX
... vše pro les

Ridex s.r.o.

oficiálního dovozce přípravku ARBO-FLEX a LX60

Nádražní 151, 793 26 Vrbno pod Pradědem, ridex@ridex.cz, www.ridex.cz

Odborný prodejní poradce: Miroslav Ježek, +420 777 125 127